

Phẩm 12: TÁN ĐỨC

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu các thiện nam, thiện nữ đối với kinh điển Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa mà chí tâm lắng nghe, thọ trì, đọc tụng, tinh tấn tu học, tư duy đúng lý, biên chép giảng giải, tuyên thuyết, lưu truyền cùng khắp. Các thiện nam, thiện nữ này các căn không bệnh, thân thể đầy đủ, không bị già yếu, cũng không bị chết ngang trái, thường được vô lượng trăm ngàn Thiên thần cung kính nhiễu quanh, thường theo hộ trì các thiện nam, thiện nữ này đối với những ngày thứ tám, thứ mười bốn, thứ mười lăm trong nửa tháng có trăng và nửa tháng không trăng mà đọc tụng, tuyên thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Khi đó bốn Đại thiên vương cho đến trời Sắc cứu cánh đều đến vân tập ở chỗ Pháp sư này để lắng nghe, thọ trì pháp nghĩa Bát-nhã ba-la-mật-đa. Các thiện nam, thiện nữ này, do nhân duyên ấy, liền được vô lượng, vô số, vô biên chẳng thể nghĩ bàn công đức hy hữu.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời nói nói! Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Đại bảo tạng. Bởi vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Đại bảo tạng nên vô lượng, vô số, vô biên hữu tình được giải thoát khỏi địa ngục, bàng sinh, ngã quỷ và các khổ nghèo nàn, bệnh hoạn trong trời, người. Cũng có thể đem sự phú quý an lạc cho vô lượng, vô số, vô biên hữu tình từ dòng dõi lớn Sát-đế-lợi cho đến dòng dõi lớn Cư sĩ. Cũng đem sự phú quý an lạc cho vô lượng, vô số, vô biên hữu tình từ trời Tứ đại Thiên vương cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ, cũng đem sự tự tại an lạc cho vô lượng, vô số, vô biên hữu tình đắc quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, quả vị Giác ngộ cao tột. Vì sao? Vì trong Đại bảo tạng của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nói rộng khai thị mười nẻo nghiệp thiện, bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, như vậy cho đến trí Nhất thiết tướng, vô lượng, vô số, vô biên hữu tình tu học trong đó nên được sinh trong dòng dõi lớn Sát-đế-lợi cho đến dòng dõi lớn Cư sĩ, hoặc sinh nơi trời Tứ đại Thiên vương cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ, hoặc đắc quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề hoặc nhập vào Chánh tánh ly sinh của Bồ-tát, tu tập các giai vị Đại Bồ-tát, chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột. Do nhân duyên này nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa được gọi là Đại bảo tạng. Công đức trân bảo ở thế gian và xuất thế gian đều nhờ đây mà xuất hiện.

Thiện Hiện ông nên biết, trong Đại bảo tạng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không tuyên thuyết một chút pháp gì có sinh có diệt, có nhiễm, có tịnh, có lấy, có bỏ. Vì sao? Vì trong đây không có pháp có thể sinh, có thể diệt, có thể nhiễm, có thể tịnh, có thể lấy, có thể bỏ.

Thiện Hiện ông nên biết, trong Đại bảo tạng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không tuyên thuyết có pháp là thiện là bất thiện, là hữu lậu, là vô lậu, là có tội, là không tội, là tạp nhiễm, là thanh tịnh, là thế gian, là xuất thế gian, là hữu vi, là vô vi. Do nhân duyên này nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa gọi là Đại pháp bảo tạng vô sở đắc.

Thiện Hiện ông nên biết, trong Đại bảo tạng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không tuyên thuyết một chút pháp gì là có thể nhiễm ô, có thể thanh tịnh. Vì sao? Vì trong đây không có pháp có thể nhiễm ô, thanh tịnh. Do nhân duyên này nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa được gọi là Đại pháp bảo tạng không nhiễm tịnh.

Lại nữa Thiện Hiện, nếu khi Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không tưởng như vậy, không phân biệt như vậy, không có sở đắc như vậy, không hý luận như vậy. Ta có thể tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Đại Bồ-tát như thật tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, cũng thân cận phụng sự chư Phật, từ cõi Phật này đến cõi Phật khác cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Du hành các cõi Phật, khéo lấy tướng kia để đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, tu các hạnh của Đại Bồ-tát, mau chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tốt.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp không phải không trái, không dẫn không khiến, không lấy, không bỏ, không sinh, không diệt, không cấu không tịnh, không tăng, không giảm. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng phải là quá khứ, chẳng phải là vị lai, chẳng phải là hiện tại, không vượt Dục giới, không trụ Dục giới, không vượt Sắc giới, không trụ Sắc giới, không vượt Vô sắc giới, không trụ Vô sắc giới. Đối với Bồ thí ba-la-mật-đa không cho không bỏ, cho đến đối với trí Nhất thiết tướng không cho không bỏ, đối với quả Dự lưu không cho không bỏ, cho đến đối với quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật không cho không bỏ. Không cho các Thánh pháp, không bỏ pháp phàm phu, không cho các Phật pháp, không bỏ pháp Nhị thừa, không cho cảnh giới vô vi, không bỏ cảnh giới hữu vi. Vì sao? Vì Như Lai xuất hiện ở đời hoặc không xuất hiện ở đời, các pháp như thật thường không biến dịch, an trụ nơi pháp giới. Tất cả Như Lai hiện giác, hiện quán. Đã tự hiện giác, tự hiện quán rồi, thì vì các hữu tình tuyên thuyết, khai thị phân biệt rõ ràng, làm cho tất cả cùng giác ngộ, xa lìa các vọng tưởng phân biệt điên đảo.

Bấy giờ, vô lượng trăm ngàn Thiên tử ở trong hư không đều biểu lộ sự hoan hỷ, đều cầm hoa sen xanh, hoa sen trắng, hoa sen đỏ, hoa sen vàng, hương thơm nhiệm mầu và các hương bột rải lên Đức Phật; họ chúc mừng lẫn nhau, đồng thanh bạch Phật:

–Bây giờ, chúng con ở châu Thiệm-bộ, thấy Phật chuyển pháp luân lần thứ hai. Trong đây vô lượng trăm ngàn Thiên tử, nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa đều đồng chứng đắc Vô sinh pháp nhẫn.

Bấy giờ, Thế Tôn bảo Thiện Hiện:

–Pháp luân như vậy, chẳng phải chuyển lần thứ nhất, cũng chẳng phải chuyển lần thứ hai. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp, không vì lưu chuyển, không vì hoàn diệt nên xuất hiện ở thế gian, chỉ vì tự tánh, không tánh không.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, sao lại vì tự tánh, không tánh không mà Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp không vì lưu chuyển, không vì hoàn diệt nên xuất hiện ở thế gian?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa. Tự tánh không của Bát-nhã sâu xa cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa. Không cho đến vì trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Tự tánh không của trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Vì quả Dự lưu, tự tánh không của quả Dự lưu; cho đến vì quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật, tự tánh không của quả vị Giác ngộ cao tốt chư Phật.

Thiện Hiện ông nên biết, vì tự tánh không tánh không của các pháp như vậy, nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp không vì lưu chuyển, không vì hoàn diệt mà xuất hiện ở thế gian.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là đại Ba-la-mật-đa đạt được tự tánh không của tất cả pháp. Tuy đạt được tự tánh không của các pháp nhưng các Đại Bồ-tát chỉ y chỉ vào Bát-nhã ba-la-mật-đa này mà chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, chuyển pháp luân vi diệu, độ thoát các hữu tình. Tuy chứng quả giác ngộ nhưng không chứng. Pháp chứng hay không chứng, chẳng thể nắm bắt được. Tuy chuyển pháp luân mà không có pháp luân được chuyển. Pháp lưu chuyển, pháp hoàn diệt đều chẳng thể nắm bắt được. Tuy độ thoát các hữu tình nhưng không có hữu tình được độ thoát. Pháp thấy, không thấy đều chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, trong Đại Bát-nhã ba-la-mật-đa này, việc chuyển pháp luân hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được. Vì tất cả vĩnh viễn không sinh nên người chuyển và pháp được chuyển đều chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Vì trong pháp chẳng phải là không, vô tướng, vô nguyên để có thể lưu chuyển và có thể hoàn diệt, vì pháp tánh lưu chuyển hoàn diệt chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Nếu tuyên thuyết, khai thị, phân biệt rõ ràng như vậy làm cho người khác ngộ nhập để dàng thì gọi là thanh tịnh tuyên thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa. Trong đây hoàn toàn không có người thuyết, người thọ, pháp để thuyết và thọ. Đã không người thuyết, người thọ và pháp được thuyết. Người chứng cũng chẳng thể nắm bắt được, không người chứng cũng không có người đắc Niết-bàn. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, trong pháp khéo thuyết cũng không có phước điền. Người cho, người nhận, vật cho đều tánh không. Phước điền không nên tánh phước cũng không. Sự biểu thị bằng danh tự, lời nói đều chẳng thể nắm bắt được. Cho nên gọi là Đại Ba-la-mật-đa.

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là vô biên Ba-la-mật-đa hay sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Như khoảng hư không vô biên.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là bình đẳng Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp tánh bình đẳng.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là xa lìa Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Hoàn toàn không.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là khó khuất phục Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không dấu chân Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp không tên gọi và thể tánh.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là hư không Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Hơi thở vào hơi thở ra, chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là chẳng thể nêu bày Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì trong đây không tâm cũng không tứ.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là vô danh Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì thọ, tưởng, hành... chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không động chuyển Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp không đến và đi.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

- Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là chẳng thể dẫn Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp không thể nắm giữ.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là cùng tận Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp hoàn toàn cùng tận.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Ba-la-mật-đa không sinh diệt sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp không sinh diệt.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Ba-la-mật-đa không tạo tác sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì các chủ thể tạo tác chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là vô tri Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì những người biết chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không di động Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì việc sinh tử chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không điều phục Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp có thể điều phục, tánh chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là như mộng, như tiếng vang, như hình tượng, như huyễn, như bóng trong gương, như sóng nắng, như thành Tầm hương, như việc biến hóa Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì chỗ thấy tất cả pháp được thấy đều như mộng cho đến như việc biến hóa, chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không nhiễm tịnh Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì nhân nhiễm tịnh chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không trôi như Ba-la-mật-đa hay sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì nơi để pháp kia nương tựa, chẳng thể nắm bắt được.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không hý luận Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì các việc hý luận, diệt trừ vĩnh viễn các việc hý luận.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không chấp trước kiêu mạn Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì phá hoại tất cả việc chấp trước, kiêu mạn.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không động chuyển Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì trụ ở pháp giới.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là xa lìa nhiễm trước Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì biết tất cả pháp chẳng phải là hư vọng.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là pháp không phát sinh đồng loạt Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì không phân biệt đối với tất cả pháp.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là tịch tĩnh Ba-la-mật-đa sao?
–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì vô sở đắc đối với các pháp tướng.
–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không tham, sân, si Ba-la-mật-đa

sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả ba độc đều diệt trừ.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không phiền não Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì xa lìa sự phân biệt.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là xa lìa hữu tình Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì thấu hiểu các hữu tình là không thật có.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không đoạn hoại Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp phát khởi bình đẳng.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không hai bên Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì xa lìa hai bên.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không tạp hoại Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả pháp không tạp hoại.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không chấp trước Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì vượt qua hàng Thanh văn, Độc giác.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không phân biệt Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì tất cả sự phân biệt, chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không phân lường Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì sự phân chia giới hạn các pháp chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là như hư không Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì không trệ ngại đối với tất cả pháp.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là vô thường, khổ, vô ngã Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì không chấp trước đối với sự hoại diệt bức bách của tất cả pháp.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là không, vô tướng, vô nguyện Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì thấu hiểu các pháp hoàn toàn không thật có, xa lìa các tướng, không thể nguyện.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì biết pháp không chẳng thể nắm bắt được.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là bốn Niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng Ba-la-mật-đa sao?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì biết thân, thọ, tâm, pháp đều chẳng thể nắm bắt được cho đến vượt các pháp Thanh văn, Độc giác.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Như Lai ba-la-mật-đa?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Có thể tuyên thuyết đúng như thật về tất cả pháp.

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là tự nhiên Ba-la-mật-đa?

–Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì đối với tất cả pháp chuyển động tự tại.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

- Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Chánh đẳng giác Ba-la-mật-đa?
- Đúng vậy, Thiện Hiện! Vì đối với tất cả pháp, có thể là tất cả tướng Chánh đẳng giác.

